

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-1-87 (Devralma)
Karar Sayısı : 16-04/65-23
Karar Tarihi : 10.02.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER : Mert KARAMUSTAFAOĞLU, Metin DEMİRCİ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN :- ACCIONA S.A.

Temsilcileri: Av. Alican BABALIOĞLU, Av. İnci ALALOĞLU ÇETİN
Süzer Plaza Askerocağı Cad. No:6 Kat:15 D. 1502 34437 Elmadağ-
Şişli/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: ACCIONA S.A.'nın, Nordex SE'nin hisselerinin %29,9'unu; Nordex SE'nin ise Corporacion Acciona Windpower, S.L.'nin hisselerinin %100'ünü devralması işlemine izin verilmesi talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 02.02.2016 tarihinde giren yazıyla tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 02.02.2016 tarih ve 2015-1-87/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraflar

G.1.1. Devralan: ACCIONA S.A. (ACCIONA)

- (4) ACCIONA ve iştirakleri (ACCIONA Grubu) halihazırda 30 ülkede faaliyette bulunmakta olup; başlıca faaliyet grupları aşağıdaki gibidir:
 - ACCIONA Enerji Grubu: Grubun başlıca faaliyetleri rüzgar santralleri kurulumu, çeşitli kaynaklar kullanılarak elektrik üretimi, elektrik dağıtımı ve perakende satışını kapsamaktadır. Enerji grubu faaliyetleri ACCIONA Grubu faaliyetlerinin %33'ünü oluşturmaktadır.
 - ACCIONA Altyapı ve İnşaat Grubu: Altyapı ve inşaat grubu genel olarak inşaat ve mühendislik faaliyetleri ile iştigal etmekte olup, ulaşım ve hastane inşasına ilişkin olarak imtiyaz sözleşmelerine taraftır. Altyapı ve inşaat grubu faaliyetleri ACCIONA Grubu faaliyetlerinin %40'ını oluşturmaktadır.
 - ACCIONA Su Grubu: Su grubunun başlıca faaliyetleri arasında desalinasyon (tuzdan arındırma) tesislerinin, su dağıtım şebekelerinin ve içme suyu şebekelerinin inşası ve tam su döngüsü yönetimi (suyun içme suyu haline getirilmesi, dağıtımı, atık suyun toplanması, arıtılması ve doğaya bırakılması faaliyetleri) bulunmaktadır. Bununla birlikte bazı grup şirketleri su döngüsü tesislerinin imtiyazlı operatörü

olarak faaliyet göstermektedir. Su grubu faaliyetleri ACCIONA Grubu faaliyetlerinin %6'sını oluşturmaktadır.

- ACCIONA Hizmet Grubu: Hizmet grubunun başlıca faaliyetleri arasında çeşitli hizmet tesislerinin işletilmesi, hava alanı yer hizmetlerinin sağlanması, atık toplama ve ayrıştırma hizmetleri ile lojistik hizmetlerinin sunulması bulunmaktadır. Hizmet grubu faaliyetleri ACCIONA Grubu faaliyetlerinin %10'unu oluşturmaktadır.
 - Bazı ACCIONA Grubu şirketleri ise fon yönetimi ve aracılık faaliyetleri ile şarap üretimi faaliyetinde bulunmaktadır. Diğer faaliyetler toplamda ACCIONA Grubu faaliyetlerinin %11'ini oluşturmaktadır.
- (5) Rüzgar enerjisi özelinde ACCIONA, rüzgar türbinlerinin dizaynı, üretimi ve tedariki faaliyetlerini iştiraki olan Corporacion Acciona Windpower, S.L.'nin (AWP) aracılığıyla yürütmektedir. AWP, Türkiye'deki faaliyetlerine 2014 yılında kurulmuş olan iştiraki Acciona Windpower Rüzgar Enerji Sistemleri A.Ş. aracılığıyla devam etmektedir. ACCIONA'nın hisselerinin, %(.....) borsada işlem görürken, %(.....) Tussen De Grachten BV; %(.....) Wit Europese Investering BV ve %(.....) Fidelity International Ltd. sahiptir.

G.1.2. Devre Konu: NORDEX SE (NORDEX)

- (6) NORDEX ve iştirakleri (NORDEX Grubu) genel olarak rüzgar santrali türbinlerinin üretimi ve tedariki alanında 20 ülkede faaliyette bulunmaktadır. NORDEX'in ana iştirakleri Nordex Energy GmbH ve Nordex Energy B.V.'dir. NORDEX Grubu Türkiye'deki faaliyetlerini 2008 yılında kurulmuş olan Nordex Enerji A.Ş. aracılığıyla yönetmektedir.

Tablo 1: NORDEX'in İşlem Öncesi ve Sonrası Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Oranı (%) (İşlem Öncesi)	Hisse Oranı (%) (İşlem Sonrası)
ACCIONA	(.....)	(.....)
Ventus & Momentum	(.....)	(.....)
JP Morgan	(.....)	(.....)
Deutsche Bank	(.....)	(.....)
Old Mutual	(.....)	(.....)
Borsada İşlem Gören Paylar	(.....)	(.....)
TOPLAM	100,00	~100,00

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (7) ACCIONA ve NORDEX'in faaliyetleri incelendiğinde; her ikisinin de Türkiye'de "rüzgar türbini üretimi ve tedariki" pazarında faaliyetlerinin olduğu, dünya çapında ise bu pazarla dikey ilişkiye sahip diğer ürün pazarlarında da faaliyetlerinin bulunduğu görülmüştür. Bu kapsamda yurtdışında, ACCIONA ve NORDEX'in "rüzgar santrali projelerinin geliştirilmesi", ACCIONA'nın ise "elektrik üretimi" pazarlarında faaliyetleri bulunmaktadır.
- (8) Rüzgar türbinlerinin üretimi faaliyetleri; fikir yaratımını, tasarımını, geliştirilmesini, üretimini ve türbinler, pervaneler, kuleler ve diğer ana bileşenlerin test edilmesini, ayrıca bunların rüzgar enerjisi girişimcilerine satış ve tedarikini içermektedir. Ayrıca, rüzgar türbinlerinin satışına ilişkin faaliyetler, bunların kurulumunu, test edilmelerini ve garanti süresince rüzgar türbinlerinin üreticileri ve alıcıları arasında akdedilen muhtemel sözleşmeler uyarınca bakımlarını da içermektedir.

- (9) Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, bildirim konu işlemin değerlendirilmesi bakımından ilgili ürün pazarının “rüzgar türbini üretimi ve tedariki pazarı” olarak ele alınması yeterli görülmüştür.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (10) Rüzgar türbini üretimi ve tedariki pazarı açısından ülke içinde rekabet şartlarının bölgesel olarak farklılaşmasına neden olacak bir unsurun bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

G.3. Değerlendirme

- (11) Bildirim konusu işlem, ACCIONA'nın, NORDEX'in hisselerinin %29,9'unu; NORDEX'in ise AWP'nin hisselerinin tamamını devralmasına ilişkindir. Taraflar arasında imzalanan “Ticari Birleşme Sözleşmesi” uyarınca, NORDEX'in yönetim yapısında iki kademeli bir sistem belirlenmiştir. Buna göre 6 veya 9 kişilik bir yönetim kurulunun yanında 4 kişilik bir icra kurulunun oluşturulması öngörülmektedir. Yönetim kurulunun 2/3'ü bağımsız üyelerden 1/3'ü ise ACCIONA'nın belirleyeceği üyelerden oluşacaktır.
- (12) NORDEX'in ana sözleşmesi uyarınca aksi ilgili kanunlarca öngörülmediği sürece genel kurul karar nisabı toplantıya katılan pay sahiplerinin basit çoğunluğudur. İşlemin gerçekleşmesiyle ACCIONA'nın NORDEX üzerinde sahip olacağı pay oranı dikkate alındığında, NORDEX'in genel kurul toplantılarına katılım oranının %59,8'in altına düşmesi halinde, ACCIONA genel kurul toplantılarında çoğunluğa sahip olacaktır. NORDEX'in son 5 yıla ait genel kurul toplantılarına katılım oranlarına bakıldığında ACCIONA'nın NORDEX'te azınlık pay sahibi olmasına rağmen, NORDEX'in genel kurul toplantılarında çoğunluğa sahip olma olasılığı oldukça yüksektir.
- (13) İşlem sonrasında ACCIONA hariç NORDEX'in diğer pay sahiplerinin konumu incelendiğinde, söz konusu pay sahiplerinin sadece finansal yatırımcı oldukları ve NORDEX yönetiminde stratejik bir menfaatlerinin bulunmayacağı anlaşılmaktadır. Ayrıca bildirim formunda diğer pay sahiplerinin ACCIONA ile herhangi bir yapısal, ekonomik ve ailevi bağlantısının bulunmadığı ifade edilmektedir.
- (14) Diğer pay sahiplerinin konumları ve geçmiş genel kurul toplantılarına katılım oranları dikkate alındığında, ACCIONA'nın NORDEX genel kurul toplantılarında istikrarlı bir şekilde oyların çoğunluğunu sağlamanın kuvvetle muhtemel olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle, işlem sonrasında ACCIONA'nın, NORDEX'in fiili tek kontrolüne sahip olacağı kanaatine varılmıştır.
- (15) ACCIONA'nın AWP üzerindeki doğrudan kontrolü ise, NORDEX'in AWP hisselerinin tamamını alması ile dolaylı kontrol haline dönüşecektir. Bildirim konusu işlem öncesinde ACCIONA, AWP paylarının %100'üne sahip iken, işlem sonrasında AWP paylarının %100'üne NORDEX sahip olacaktır.
- (16) Bu çerçevede, bildirim konusu işlemin 2010/4 sayılı “Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ”in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi kapsamında bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır.
- (17) İşlem taraflarının 2014 yılına ait cirolarının incelenmesi sonucunda, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesi birinci fıkrası bakımından eşiklerin aşıldığı, dolayısıyla işlemin izne tabi olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

- (18) Bildirim konusu devralma işleminin değerlendirilmesi açısından işlem neticesinde herhangi bir pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurabilecek şekilde bir hakim durumun oluşup oluşmayacağı incelenmiştir. Bu kapsamda ilgili pazarda işlem neticesinde oluşabilecek değişikliklere, işlemden beklenen faydalara ve pazarın rekabetçi yapıda olup olmadığına bakılmıştır.
- (19) Bildirim formunda; devralma işlemi neticesinde, tarafların teknik ve ticari kapasiteleri ile know-how'larını birleştirerek, hem ACCIONA'nın hem de NORDEX'in dünya çapında rüzgar tribünü üretimi ve tedariki pazarında yer alan rakiplerine karşı rekabet güçlerinin artırılmasının amaçlandığı ifade edilmektedir. Ayrıca, NORDEX ve ACCIONA'nın faaliyette buldukları coğrafi alan bakımından birbirini tamamlayıcı nitelikte oldukları, zira ACCIONA'nın kontrolünde olan AWP'nin ABD, Brezilya, Hindistan ve diğer gelişen pazarlarda, NORDEX'in ise Avrupa pazarında önemli bir oyuncu olduğu da belirtilmektedir.
- (20) İşlemin değerlendirilmesi amacıyla öncelikle anılan ürünlere ilişkin dosya kapsamında elde edilen pazar payı bilgileri, dünya ve Türkiye pazarları açısından iki farklı şekilde ele alınmıştır. Türkiye açısından dikkate alınabilecek sektörel büyüklük bilgileri, Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği'nin (TÜREB) Temmuz 2015 tarihli Türkiye Rüzgar Enerjisi İstatistik Raporu'nda yer almaktadır. Buna göre, Temmuz 2015 tarihi itibarıyla Türkiye'nin toplam rüzgar enerjisi kurulu gücü 4.192,8 MW olup, "işletmedeki rüzgar santrallerinin kurulu güç bakımından türbin markalarına göre dağılımı" aşağıdaki şekildedir:

Tablo 2: Türkiye Rüzgar Kurulu Gücünün Türbin Markalarına Göre Dağılımı

Üretici	Kurulu Güç (MW)	Pazar Payı (%)
ENERCON	1.060,90	25,30
VESTAS	1.030,45	24,58
NORDEX	916,30	21,85
GE	619,95	14,79
SIEMENS	234,50	5,59
GAMESA	95,50	2,28
SUZLON	88,20	2,10
ACCIONA	57,00	1,36
DİĞER	90,00	2,15
TOPLAM	4.192,80	100,00

- (21) Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, ACCIONA oldukça düşük bir paya sahipken, NORDEX üçüncü sırada yer alan önemli bir üreticidir. Dosya kapsamındaki bilgilerden, ACCIONA'nın Türkiye pazarına 2014 yılında girdiği, 57 MW'lık bir satışı olduğu ve halihazırda bir rüzgar santrali kurulumu projesinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Buna karşın NORDEX, 2008 yılında Türkiye pazarına girmiş olup, halihazırda yaklaşık 916 MW'lık rüzgar santraline türbin satışı gerçekleştirmiştir. Ayrıca, NORDEX'in 420 MW'lık rüzgar türbini projesine devam ettiği de anlaşılmaktadır. Dosya kapsamından; anılan projeler çerçevesinde rüzgar santrallerinin ne zaman faaliyete geçeceğinin tam olarak bilinmediği, ancak 420 MW'lık bu santrallerin 200,4 MW'lık bölümünün 2015 yılı sonu itibarıyla kurulumunun tamamlandığı, dolayısıyla bu santrallerin faaliyete geçmesi neticesinde NORDEX'in Türkiye'deki pazar payının artabileceği anlaşılmaktadır.

- (22) Pazar paylarının değerlendirilmesi açısından dikkate alınması gereken bir diğer unsur, rüzgar türbinlerinin satışına ilişkin süreçtir. Rüzgar türbinlerinin üretimi ve tedariki; anılan ürünlerin taşınması, parçalarının birleştirilmesi, kurulumu ve test edilmesini içeren birçok aşamadan oluşmaktadır. Bu anlamda rüzgar türbinlerine ilişkin satış anlaşmalarının imzalanması ile anılan türbinlerin kurularak üretime başlamasının arasında uzun bir süre söz konusu olabilecektir. Alıcılar genelde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan lisans alınmasından sonra rüzgar türbini siparişlerini vermekte ve bunu takiben proje finansmanı, idari prosedürler, arazi üzerinde gerekli hakların elde edilmesi ve çevre izinlerinin alınması aşamalarının tamamlanması gerekmektedir. Rüzgar türbinlerine ilişkin satışların yıllar itibarıyla değişkenlik gösterebildiği, satışı yapılan türbinlerin kurulumunun ve üretime başlamasının, dolayısıyla pazar paylarına yansımalarının aylar hatta yıllar sürebildiği dosya kapsamındaki bilgilerden anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, bildirim sahibi tarafından 2014 yılında yapılan satışlar esas alınarak Türkiye ve dünya çapında tahmini pazar payları da sunulmuş, ancak kurulu güç rakamlarının yukarıda yer verilen sebeplerle değerlendirme açısından daha doğru sonuçlar verebileceği ifade edilmiştir. Bu nedenle, devralma işleminin etkilerinin değerlendirilmesi için işletmedeki rüzgar santrallerini dikkate alan kurulu güç verilerine bakıldığında, NORDEX'in Türkiye'deki üçüncü büyük pazar payına sahip olduğu, ACCIONA'nın ise sekizinci sırada yer aldığı görülmektedir.
- (23) 2014 yılında Türkiye'de satılan rüzgar türbinlerine ilişkin tahmini pazar büyüklüğü 766 MW olup, tarafların ve rakiplerinin pazar paylarına aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 3: 2014 Yılında Rüzgar Türbini Satışlarına Göre Tahmini Pazar Payları (%)

Üretici	Tahmini Pazar Payı
VESTAS	25,3
GE	19,3
NORDEX	18,9
ENERCON	14,2
SIEMENS	11,4
ACCIONA	3,9
DİĞER	7,0
TOPLAM	100,0

- (24) Yukarıdaki tablodan, NORDEX'in yaklaşık %19, ACCIONA'nın ise yaklaşık %4 paya sahip olduğu görülmektedir. Buna karşın anılan pazarda VESTAS ve GE gibi güçlü rakipler de bulunmaktadır. NORDEX'in pazar payının hem toplam kurulu güç hem de 2014 satışları açısından çok fazla değişmediği, ACCIONA'nın ise toplam kurulu güç açısından yaklaşık %1 olan pazar payının, 2014 satışları açısından yaklaşık %4'e çıktığı görülmektedir. Ancak, rüzgar türbinleri pazarındaki teşebbüslerin satışlarının yıllara göre inip, çıkabildiği dikkate alındığında, bu artışın uzun vadede oluşan "kurulu güç" cinsinden pazar payını önemli ölçüde etkilemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır. Buna ilaveten bir rüzgar türbininin faaliyete geçebilmesi için yıllar süren bir sürecin söz konusu olabildiği, dolayısıyla müşteri tercihlerinin teknoloji, maliyet etkinliği, faaliyet giderleri ve finansman seçenekleri gibi birçok giderin birleşimi olduğu dikkate alındığında, çok çeşitli etkenlerin rüzgar türbinlerinin tercih edilmesinde rol oynayabildiği anlaşılmaktadır.

- (25) Küresel ölçekte, 2014 yılında satışı yapılan rüzgar türbinlerine ilişkin pazar payı büyüklüğü 51.473 MW olarak tahmin edilmektedir. Bu kapsamda işlem taraflarından NORDEX %1,5 ve ACCIONA ise %2,5'luk pazar payına sahip bulunmaktadır. Rüzgar türbinlerinin üretimi ve tedariki açısından teknik standartların ülkesel veya bölgesel anlamda değişmediği ve ürün fiyatlarının dünya çapında belirlendiği de göz önüne alındığında, dünya ölçeğinde herhangi bir pazara giriş engelinin bulunmadığı ve üretici teşebbüslerin potansiyel rekabet açısından baskısının söz konusu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (26) Yukarıda yer alan değerlendirmeler çerçevesinde, işlem neticesinde ilgili pazarlarda herhangi bir hakim durumun yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (27) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.